
Kyrkomötet Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2010:4

Revidera kollektändamålen

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 15 om revidering av kollektändamålen. Motionären föreslår att Kyrkostyrelsen ska revidera sina riktlinjer för fördelning av rikskollekterna till förmån för inomkyrkliga rörelser. Utskottet bedömer att det inom ramen för nuvarande regler finns möjligheter att välja kollektändamål som svarar mot motionärens önskemål och föreslår därför att motionen avslås.

Till betänkandet finns en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:15.

Motionens förslag

Motion 2010:15 av Dan Sarkar, Revidera kollektändamålen

Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att revidera principerna för fördelningen av rikskollekterna, så att de inomkyrkliga rörelser som bär en stor del av gudstjänstlivet i Svenska kyrkan får en större del av rikskollekterna.

Bakgrund

De grundläggande bestämmelserna om kollekter finns i 17 kap. 11 § och om rikskollekter i 43 kap. i kyrkoordningen. Enligt den förstnämnda paragrafen får kollekt tas upp till Svenska kyrkans verksamhet eller till annan verksamhet som det är angeläget för kyrkan att stödja. Rikskollekter får tas upp trettio dagar per år (43 kap. 4 §). Kyrkostyrelsen bestämmer kollektändamålen och vilka dagar kollekterna ska tas upp. Kyrkostyrelsen får också utfärda ytterligare bestämmelser om kollekter (43 kap. 11 §).

Fördelningen av rikskollekter har varit ett återkommande ämne i motioner och frågor vid Kyrkomötet. Ofta önskas större möjligheter för församlingar att själva välja kollektändamål eller att en viss organisation eller vissa organisationer ska få del av rikskollekter.

I december 2004 tillsatte Kyrkostyrelsen en utredningsgrupp som fick i uppdrag bl.a. att göra en översyn av principer och kriterier för rikskollekter inför nästföljande årets kollektbeslut. De nya riktlinjerna fastställdes av Kyrkostyrelsen i april 2005. Enligt dessa riktlinjer gäller följande:

- Rikskollekterna bör gälla Svenska kyrkans egen verksamhet eller verksamhet som Svenska kyrkan är eller förväntas bli engagerad i.
- Kollektändamålen bör vara så konkreta och tydliga som möjligt.
- Det bör finnas en viss långsiktighet i ändamålen för rikskollekter.
- Rikskollekter kan även avse särskilda projekt.

- Antalet delade rikskollekter bör vara så få som möjligt och avse likartade ändamål.
- Rikskollekten ska stimulera och stödja människors engagemang och frivilliga arbete i kyrkan.
- Kollektändamålet ska främja långsiktigt arbete bland barn och unga.
- Rikskollekten ska uttrycka Svenska kyrkan som en del i den världsvida kyrkan.
- Kollektändamålet ska uttrycka solidaritet och främja fredsarbete.

Ekonomi- och egendomsutskottet uttalade vid 2005 års kyrkomöte med anledning av två motioner följande (EE 2005:3):

Ekonomi- och egendomsutskottet håller fast vid sin bedömning från 2004 att fördelningen mellan riks-, stifts- och församlingskollekt som alla på olika sätt är värdefulla uttryck för samhörighet, ansvarstagande och engagemang är väl avvägd och föreslår därför avslag till motionerna. Detta motsäger inte behov av uppföljning och av åtgärder som kan bedömas lämpliga. Utskottet räknar med att Kyrkostyrelsen bevakar utvecklingen och tar initiativ till nödvändiga förändringar.

Vid 2007 års kyrkomöte avstyrkte utskottet två motioner rörande kollektändamål och avslutade sina överväganden med slutsatsen att det gällande regelverket var väl avvägt (EE 2007:3). Kyrkomötet beslöt enligt utskottets förslag.

I sitt svar på fråga 2009:3 vid förra årets kyrkomöte konstaterade Kyrkostyrelsen att dess överväganden i samband med beslut om rikskollekter innebar svåra överväganden och att det fanns många fler behov än vad man hade möjlighet att tillfredsställa.

Utskottets överväganden

<p>Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 15.</p>

Ekonomi- och egendomsutskottet finner att nuvarande bestämmelser och riktlinjer gällande kollekt innehåller olika valmöjligheter. Kyrkostyrelsen tar inte alltid i anspråk alla de 30 dagar som maximalt får användas för rikskollekter varje år. Kyrkostyrelsens riktlinjer bildar en ram för fördelningen av rikskollekter men lämnar utrymme för bedömningar. Styrelsen har främst prioriterat internationellt arbete och katastrofbistånd. Vidare får stiftskollekter tas upp högst tio dagar årligen. I övrigt får församlingarna besluta om kollektändamål. Det innebär att även församlingar har möjligheter och ett stort ansvar vad gäller val av kollektändamål.

Utskottet bedömer att det inom ramen för nuvarande regler finns möjligheter att välja kollektändamål som svarar mot motionärens önskemål. Vi vill också upprepa vad som sades i betänkande EE 2005:3: ”Utskottet räknar med att Kyrkostyrelsen bevakar utvecklingen och tar initiativ till nödvändiga förändringar.”

Vi menar alltså att det inte behövs några ändringar i regelverket och föreslår därför att motionen avslås.

Uppsala den 29 september 2010

På Ekonomi- och egendomsutskottets vägnar

Gusten Rolandsson, ordförande

Leena Björstedt, sekreterare

Beslutande: Ingrid Karlsson, Sigvard Olsson, Gun Eriksson, Tommy Eriksson, Mats Johansson Flygg, Jan G Nilsson, Marcus Bernhardsson, Kerstin Andersson Karlsson, Sten Persson, Gerd Gullberg Johnson, Peter Bernövall, Gunvor Torstensson, Birgit Friggebo och Claes Björndahl.

EE 2010:4

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Uhlf Skoglund, Titti Ådén, Magnus Nilsson, Levi Bergström, Carina Håkansson, Åke Löfstrand, Ragnhild Bertius, Gunnar Pettersson, Jan Friheden, Dan Sarkar och Markus Nordenmark.

Biskop Ragnar Persenius har deltagit i utskottets överläggningar.

Särskild mening

När utskottet bedömer att nuvarande regler räcker till, med hänvisning till EE 2005:3, måste jag anmäla avvikande uppfattning.

”Fördelningen mellan riks-, stifts- och församlingskollekt som alla på olika sätt är värdefulla uttryck för samhörighet, ansvarstagande och engagemang är väl avvägd”, heter det i sagda betänkande.

Det kan ju inte stämma. Gudstjänstdeltagande, medlemsutveckling, konfirmationsstatistik, etc. pekar ju neråt på ett alarmerande sätt, vilket tagits upp i bl.a. ålderspresidentens och ärkebiskopens inledningsanförande. Men i ett antal inomkyrkliga rörelser växer det, och dessa rörelser är klart underrepresenterade i rikskollektsfördelningen.

EFS ungdomsrörelse SALT är inne i en expansiv fas, Credo samlar gymnasister och studenter i stora skaror, Oasrörelsen samlar tusentals personer på sina sommarmöten, aKF utövar fortfarande ett oproportionellt stort inflytande på glädjen i gudstjänstfirandet. Och så vidare, och så vidare. Detta sker över hela landet, men det speglas inte alltid i fördelningen av församlings- och stiftskollekt.

Dessa rörelser bärs upp av sina medlemmars engagemang och gåvor, och de bär dessutom upp Svenska kyrkans gudstjänst- och verksamhetsliv på många platser. Ett erkännande och ett stöd i form av rikskollekt till dessa rörelser skulle kunna vara en av många pusselbitar i att vända de nedåtgående kurvorna i Svenska kyrkans statistik. Det finns ställen i Svenska kyrkan där det växer, där det frodas, där det lever. En omfördelning av rikskollekterna till dessa rörelser skulle kunna göra så att dessa kan etableras på fler ställen och bidra till att gudstjänstliv och verksamhet i Svenska kyrkan vänds från avveckling till positiv utveckling.

Motionen yrkar alltså på en tillväxtinvestering för Svenska kyrkan och bör bifallas av utskott såväl som kyrkomöte.

Uppsala 2010-09-29

Dan Sarkar (FK)